

Beste mensen,

Vandaag mag ik voor de tweede keer als bestuursvoorzitter de Vierdaagsefeesten openen in de Stevenskerk.

Wonderlijke Nijmeegse traditie zou je denken, een feest openen in een kerk. Maar feest en bezinning gaan hand in hand. Dat weet ik van het katholieke Brabant waar ik ben opgegroeid. Eerst het feest, dan het vasten was de formule. Het vasten is wat uit de tijd. Maar de bezinning niet. Die is nodig.

Vorig jaar sprak ik in deze kerk over vrijheid, gastvrijheid, gemeenschappelijkheid en verbinden. Het zijn – met een groot woord – waarden waar we aan hechten bij de organisatie van de Vierdaagsefeesten.

Er waren nogal wat mensen die mij aanspraken over deze woorden. Niet alleen omdat ze het verrassend vonden, maar ook omdat men verder wilde praten, denken, onderzoeken welke betekenis zulke woorden hebben in relatie tot een feest. Het heeft mij uitgedaagd om er eens wat meer woorden aan te wijden.

Veel mensen weten niet dat de Vierdaagse Feesten georganiseerd worden door een stichting. Dat verklaart een boel. Ons doel is niet zoveel mogelijk verdienen aan de bezoekers. Ja, er mag verdiend worden, gráág zelfs. Maar door de ondernemers. Niet door ons zelf. Ons rendement zit in die waarden vrijheid, gastvrijheid, gemeenschappelijkheid en verbinden.

Ik licht er één woord uit die alle andere waarden bij elkaar pakt. Dat is gastvrijheid.

Gast. Vrijheid. Gast staat voorop. En terecht. De gast komt bij een goed feest op de eerste plaats. Zijn of haar vrijheid om het leven te vieren, om zich te ontspannen. Dat is het primaire doel waar wij ons als Stichting voor inzetten. Maar wij niet alleen!

Het unieke van de 4daagseFeesten is dat de gastvrijheid georganiseerd wordt door heel veel partijen. Dat is de gemeenschappelijkheid in onze waarden.

En ja, wij als stichting faciliteren en regisseren dat. Zelf hebben we gastvrije crowd informers staan bij de welkomstpunten op zeven ingangen van de stad en zij lopen rond op strategische locaties om te informeren, leeftijdsbandjes te verstrekken (NIX18), programmaboekjes uit te delen.

Maar dat is gastvrijheid van de randvoorwaarden. De échte gastvrijheid, die van het *genieten* komt van de ondernemers: 165 terrassen en 170 kramen, 37 podia, ruim 2700 muzikanten.

En wordt geborgd door de binnenstadbewoners die al die gasten maar tolereren en hun stad uitlenen als een decor van zeven dagen lang feest. Dat is gastvrij.

Ik denk ook aan onze sponsors – partners noemen we ze liever, want we laten hen graag delen in het plezier van de gastvrijheid. Dankzij Vitens zijn er 11 permanente stadskranen waar bezoekers gratis schoon drinkwater kunnen tappen. Gastvrijheid die het hele jaar door werkt. Met Alliander werken we aan iets soortgelijks voor stroom: vaste stroompunten in de stad die vervuilende Dieselaggretaten bij evenementen overbodig maken. NXP breidt haar pilot uit met een chip voor gemakkelijk – gastvrij - cashless betalen.

Al die partijen samen vormen de Feesten. Wij als organisatie brengen – samen met de gemeente - de boel bij elkaar, maar de typische gastvrijheid van de Vierdaagse Feesten - relaxed, vriendelijk, gemoedelijk –ontstaat in de gemeenschappelijkheid van al die partijen die het mogelijk maken.

En weet u, de voorbereiding is minstens even leuk als de Feesten zelf. Want die gemeenschappelijkheid is er niet slechts voor één week, die vindt het hele jaar door plaats. In de voorbereiding met ondernemers, partners, onze Ambassadorsclub, het jongerenpanel , de bewoners van de binnenstad. In die samenwerking ontstaat een community van onderop. Dat is het soort rendement waar wij als stichting op uit zijn en misschien zelfs trots op zijn. Dit is sociaal cement dat vanochtend zo fraai verwoord stond in De Gelderlander.

Dat brengt mij op verbinden. De Feesten zijn er voor elk wat wils, voor alle leeftijden: Lee Towers én de Staat. Muziek, dansen, maar ook eten en drinken. Levenslied en electric house hoor je allebei. En niet alleen feest, maar ook bezinning, zoals hier in de kerk met *Seizoenen van het Leven* .Op het Valkhof waar wetenschappers colleges geven, net zoals twee jaar geleden op het Lux-plein.

Samenwerking met jongeren en studenten, niet alleen vanwege hun verse kennis, maar ook omdat zij anders naar de wereld kijken. En met onze duurzaamheids-ideeën zoeken we verbindingen in het samen nadenken , omdat er dan nieuwe, creatieve ideeën komen die ons weer verder helpen en ons bij de tijd houden. We willen mee innoveren, mee ontwikkelen want dat is goed voor de stad, voor de ondernemers, voor de inwoners, voor de bezoekers. Deze lage drempels, deze veelzijdigheid, al die verschillende partijen, jong en oud, bestaand en nieuw, die lerende organisatie die we zijn , dat is niet alleen gastvrijheid en gemeenschappelijkheid. Dat is verbinden.

En in gastvrijheid zit ook dat prachtige woord vrijheid. En vrijheid is ons in Nederland en binnen de Vierdaagse Feesten dierbaar. 800.000 mensen bij de doorkomstfeesten in de regio en 1,5 miljoen mensen in de binnenstad - als je al die mensen vrij laat wordt het een zootje. Over vrijheid moet je dus goed nadenken.

Sommigen vatten vrijheid op als zo min mogelijk inmenging van buiten, met rust gelaten worden; anderen benaderen vrijheid als het vermogen meester te zijn over eigen leven. Maar er is nog een derde aspect van vrijheid.

Men noemt dat publieke vrijheid. Vrijheid in gebondenheid, hoor je wel. Het doet er toe, als je vrijheid plaatst in de context van de anderen, in de context van het sociale leven. In het besef dat je niet alleen op de wereld bent.

Nu is toevallig een *buzz* woord van de laatste tijd *nudging*. Kent u dat woord, nudging? In mijn eigen woorden: mensen op een vrolijke manier laten doen wat je graag wilt zonder dat ze zich verplicht voelen. U heeft ongetwijfeld gelezen dat wetenschappers een vrolijke afvalbak voor de feesten ontwikkeld hebben: een applaudisserende afvalbak. Net zoals Holle Bolle Gijs, maar dan anders. Als u afval deponiert in deze bak hoort u vrolijke geluiden, ziet u knipperende lichten. Waarschuwingen en boetes werken te weinig. De vrijheidslievenden kunnen dit opvatten als ongewenste inmenging. Het bederft de feestvreugde. Wat dan wel: een beetje verleiden met afvalbakken die licht en vrolijke geluidjes produceren. Belonen in plaats van waarschuwen. Is het niet prachtig. Als we goede ervaringen opdoen, gaan we ermee door. Dan gaan we dat nudgen uitbreiden naar wildplassen of ander gedrag dat we willen stimuleren.

Laten we ons dus vooral gast voelen op ons eigen feest. En goed beschouwd zijn we dat ook. Als we 100 willen worden net als volgend jaar de 4daagse en dat willen we natuurlijk, dan hebben we inclusief dit jaar nog 54 vierdaagsefeesten te gaan. Dan staat hier een volgende generatie om de Feesten te openen. Voor die generatie moeten we de stad en wereld goed achterlaten. Anders kan de party of the year geen party van de future zijn. We zullen ons dus als een goede gast in die stad en wereld moeten gedragen. Met alle vrolijkheid die ons eigen is, nemen we dat heel serieus.

Daarom zijn we als Vierdaagse Feesten met een meerjaren traject bezig om onze footprint op aarde te reduceren. De afgelopen twee jaren bereikten we 9% vermindering van onze CO2 uitstoot. Petglas gaat voor het tweede jaar op rij ineen monostroom van afval de stad uit, we recyclen het en de opbrengst brengen we terug naar de stad in groene energie of via een korting op de kosten voor afvalverwijdering voor de ondernemers. Onze ambitie op dit terrein van Circular Economy is om volgend jaar samen met Depa biologisch afbreekbare disposables te ontwikkelen. Voor het vervoer zet de NS 345 extra treinen in. Huismerk Energie plaatst op drie locaties oplaadpalen voor telefoons op zonne-energie en we geven de Windcoöperatie een prominente plek in de stad. In de stad hebben studenten een O-meting uitgevoerd hoe ondernemers met hun restafval omgaan. Het meest duurzame concept wordt in het zonnetje gezet. We halen fosfaten uit de urine en die worden omgezet naar bruikbare meststoffen. Als eerste organisatie in Nederland steken we duurzaam vuurwerk af: alle vervuilende metalen hebben we eruit gehaald. Alleen voor groen en wit zoeken we nog naar een alternatief. Dat komt. Duurzaamheid is een voorwaarde om te bewerkstelligen dat de party of the year ook de party into the future is.

Beste mensen, ik heb het vandaag gehad over gastvrijheid en ik vind het passend als gast met een dankwoord te besluiten voor de gastvrijheid die onze stad, alle inwonenden, alle andere die hierbij betrokken zijn, die u allen, hier aanwezig in de kerk biedt aan onze bezoekers. In de oudste stad van Nederland mag dat gerust met een verwijzing naar de Romeinse tijd. Heiligdommen werden toen wel ter beschikking gesteld aan het publiek zonder religieuze intenties. De ruimte werd dan gebruikt voor ontmoeting, bijpraten, soms prezen handelslieden hun koopwaar aan.

Tot iemand ze er eens uitgooide. En de Bijbelvasten onder ons weten wie. Dat zou hij hier niet hoeven doen. We openen vandaag geen goddeloze party, maar een waardevol feest. Een feest dat mensen met elkaar verbindt en dat vele partijen gemeenschappelijk mogelijk maken. Een feest waar iederéén beter van wordt en niet een enkeling.. Een feest waar je dus met een gerust hart - in alle vrijheid - van kan genieten. Ik dank u wel.

Nijmegen St. Stevenskerk 18 juli 2015

Walter Hamers

Bestuursvoorzitter Stichting Vierdaagsefeesten